40204 - Cünüplüğü teyemmümle gidermek, dînen geçerli bir özür bulunması halinde câizdir

Soru

Cünüplüğü teyemmümle gidermek câiz midir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Su bulunmaması veya hastalık sebebiyle suyu kullanmak mümkün olmaması gibi, teyemmümü mübah kılan dînî bir özür bulunması halinde, hiç şüphe yok ki teyemmüm, abdest ve boy abdestinin yerine geçer.Buna göre cünüp olan kimse teyemmüm alır ve namazını kılar. Daha sonra su bulursa, yıkanması kendisine farz olur.

Buna Kur'an ve sünnetin şu nasları delâlet etmiştir:

1. Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاةِ فاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَينِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُباً فَاطَّهَّرُواْ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاء أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لاَمَسْتُمُ النِّسَاء فَلَمْ تَجِدُواْ مَاءً فَتَيَمَّمُواْ صَعِيداً طَيِّباً فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَـكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهَّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ [سورة المائدة الآية: 6]

"Ey îmân edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman (abdestsiz iseniz) yüzlerinizi, dirseklerle beraber ellerinizi yıkayın. Başlarınızı mesh edip aşık kemikleriyle beraber ayaklarınızı yıkayın.Eğer cünüp iseniz, (yıkanarak) temizlenin. Hasta veya yolculuk halinde bulunursanız veya biriniz tuvaletten gelirse, yahut da kadınlarınızla cinsel ilişkiye girmişseniz ve su da bulamamışsanız, temiz toprakla teyemmüm edin. Bunun için de (ellerinizle toprağa vurarak) ellerinizi ve yüzlerinizi bu toprakla mesh edin.Allah (temizlik konusunda) size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez

(aksine genişlik ve rahmet olsun diye size teyemmümü mübah kılmıştır). Fakat sizi tertemiz kılmak ve şükredesiniz diye de üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister." (Mâide Sûresi: 6)

Allah Teâlâ, bize, küçük ve büyük olmak üzere iki temizliği, teyemmümle emretmiştir." ("Mecmû'u'l-Fetâvâ"; c: 21, s: 396'dan kısa alıntı)

Küçük temizlikten kasıt; abdesttir. Büyük temizlikten kasıt ise; boy abdestidir.

2. İmrân b. Husayn'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى رَجُلاً مُعْتَزِلاً لَمْ يُصَلِّ فِي الْقَوْمِ ، فَقَالَ : يَا فُلانُ! مَا مَنَعَكَ أَنْ تُصَلِّيَ فِي الْقَوْمِ ؟ فَقَالَ: [يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَصَابَتْنِي جَنَابَةٌ ، وَلا مَاءَ. قَالَ: عَلَيْكَ بِالصَّعِيدِ؛ فَإِنَّهُ يَكْفِيكَ.] رواه البخاري

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- cemaatle beraber namaz kılmayıp ayrı duran bir adam görünce ona:

- Ey falanca! Cemaatle birlikte namaz kılmana engel olan şey nedir? diye sordu.

Adam:

-Ey Allah'ın elçisi! Cünüp oldum.(Cünüplükten arınmak için yıkanabileceğim yanımda) su da yok, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Toprakla teyemmüm et. Zirâ (suyun yerine geçen) toprak senin için yeterlidir." (Buhârî; hadis no: 344)

Hadisin başka bir rivâyeti ise şöyledir:

[أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَدَ الْمَاءَ فَأَعْطَى الَّذِي أَصَابَتْهُ الْجَنَابَةُ إِنَاءً مِنْ مَاءٍ وَقَالَ: اذْهَبْ فَأَفْرِغْهُ عَلَيْكَ.] رواه البخاري

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- su buldu.Ardından içinde su bulunan kabı cünüp olan kimseye verdi ve ona şöyle buyurdu:

- Git, bu suyu üzerine dök(erek yıkan)." (Buhârî; hadis no: 348)

Bu hadis, teyemmümün (abdest ve boy abdesti gibi) bir temizleyici olduğuna ve suyun yerine geçtiğine, fakat su bulunduğunda suyun kullanılması gerektiğine bir delildir. Bunun içindir ki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- o kimseye, yeniden cünüp olmadan bu suyu kendi üzerine dökerek yıkanmasını emretmiştir." ("İbn-i Useymîn'in Fetvâları"; c: 11, s: 239)

3. İbn-i Ebzâ babasından nakletiğine göre o şöyle demiştir:

[1] [رواه مسلم]

"Bir adam Ömer'e -Allah ondan râzı olsun-gelerek:

- Ben cünüp oldum, su da bulamadım, dedi.

Ömer -Allah ondan râzı olsun- ona şöyle dedi:

- Namaz kılma!

Bunun üzerine Ammar Ömer'e:

- Ey mü'minlerin emiri! Hatırlamıyor musun? Biz bir seriyyede idik.Cünüp olmuştuk ve su da bulamamıştık. Sen namaz kılmamıştın. Ben ise toprakta yuvarlanıp namaz kılmıştım. (Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelip yaptığımı söylemiştim.) Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana:

- Avucunla yere bir defa vurman, sonra avucunu üflemen, sonra iki elinle yüzünü ve ellerini mesh etmen, senin için yeterliydi, buyurdu.

Bunun üzerine Ömer -Allah ondan râzı olsun-:

- (Araştırmadan bir şeyi rivâyet etmen konusunda) Allah'tan kork ey Ammar! (Belki unutmuş olabilirsin veya durum sana karmaşık gelmiş olabilir) dedi.

Ammar-Allah ondan râzı olsun-:

- İstersen bunu kimseye söylemem, (çünkü mü'minlerin emiri olduğundan dolayı Allah'a isyanın dışında sana itaat etmem farzdır) dedi.

Bunun üzerine Ömer -Allah ondan râzı olsun-:

- Aksine söyle, fakat sorumululuğu sana bırakırız (benim onu hatırlamıyor olmam, onun hak olmadığını gerektirmez. Bu sebeple onu insanlara anlatmana engel olamam,) dedi." (Müslim; hadis no: 368)

4. Amr b. el-Âs'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

اِحْتَلَمْتُ فِي لَيْلَةٍ بَارِدَةٍ فِي غَزْوَةِ ذَاتِ السَّلاسِلِ، فَأَشْفَقْتُ إِنِ اغْتَسَلْتُ أَنْ أَهْلِكَ، فَتَيَمَّمْتُ، ثُمَّ صَلَّيْتُ بِأَصْحَابِي الصُّبْحَ، فَذَكَرُوا ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا عَمْرُو! صَلَّيْتَ بِأَصْحَابِكَ وَأَنْتَ جُنُبٌ؟ فَأَخْبَرْتُهُ بِالَّذِي مَنَعَنِي مِنَ الاغْتِسَالِ، وَقُلْتُ: إِنِّي سَمِعْتُ اللَّهَ يَقُولُ: وَلا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا، فَضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ يَقُلْ شَيْئًا. [رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

"Zâtu's-Selâsil Gazvesi'nde, soğuk bir gecede ihtilam oldum.Yıkandığım takdirde helak olacağımdan korktum. Böylece teyemmüm alıp arkadaşlarıma sabah namazını kıldırdım.

(Arkadaşlarım) bu olayı Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e anlattılar (şikâyet ettiler).

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-bana:

- Ey Amr! Sen cünüp olduğun halde arkadaşlarına namaz mı kıldırdın? diye sordu.

Ben de yıkanmama engel olan durumu (şiddetli soğuk havayı) haber verdim ve dedim ki:

-Ben, Allah'ın:

"Nefislerinizi öldürmeyiniz. Şüphesiz Allah, size karşı çok merhametlidir' (Nisâ Sûresi: 29) sözünü hatırladım ve teyemmüm aldım, deyince Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-güldü ve bir şey demedi." (Ebu Davud; hadis no: 334. Elbânî; "Sahih-i Ebî Davud"da "Hadis, sahihtir", demiştir. Hâfız İbn-i Hacer, "Fethu'l-Bârî"; c: 1, s: 589'da şöyle demiştir: Hadisin isnadı kavîdir.)

İmam Buhârî -Allah ona rahmet etsin- sahîhinde şöyle demiştir:

"Cünüp olan bir kimse, (suyu kullandığı takdirde) hastalanmaktan veya ölmekten veyahut da susuz kalmaktan korkarsa, teyemmüm alır. Bilindiği üzere Amr b. El-Âs -Allah ondan râzı olsun- soğuk bir gecede cünüp olunca teyemmüm almış ve Allah Teâlâ'nın şu emrini okumuştu:

"Nefislerinizi öldürmeyiniz. Şüphesiz Allah, size karşı çok merhametlidir"

(Medine'ye döndüklerinde) bu durumu Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e anlatmış, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de ona sert davranmamış ve onu azarlamamıştı."

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İhtilam veya helal ya da haram yolla cinsel ilişkiye girdikten sonra cünüp olan kimsenin yıkanması ve namazını kılması gerekir. Eğer su olmaması veya suyun kullanılması sebebiyle zarar görecek olması halinde yıkanmak mümkün değilse, teyemmüm alır ve namazını kılar.

Örneğin yıkanmakla hastalığı artan hasta ise veya hava soğuk olduğundan dolayı yıkanırsa, baş ağrısı veya grip veyahut da nezle olmasından korkarsa, bu takdirde teyemmüm alır ve namazını kılar.

İster erkek olsun, isterse kadın olsun, namazını vaktinden sonraya ertelemesi câiz değildir." ("Mecmû'u'l-Fetâvâ"; c: 21, s: 451)

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz'a -Allah ona rahmet etsin-:

"Teyemmüm,cünüp kimseden boy abdestini kesinlik olarak düşürür mü? Teyemmüm ile kaç namaz kılabilirim?"

Diye soran kimseye şöyle cevap vermiştir:

"Teyemmüm, suyun yerine geçer. Bu sebeple Allah Teâlâ yeryüzünü, müslümanlar için mescit (namaz kılınacak bir yer) ve (abdest ve boy abdesti gibi) bir temizleyici kılmıştır. Su bulunamazsa veya hastalık sebebiyle suyu kullanamazsa, teyemmüm suyun yerine geçer. Bir kimse suyu

buluncaya kadar teyemmüm onun için yeterli olmaya devam eder. Eğer suyu bulursa, (teyemmüm almadan) önceki cünüplüğünden arınmak için yıkanması gerekir.

Aynı şekilde hasta kimse, hastalıktan iyileşir de Allah Teâlâ kendisine şifâ verirse, teyemmümle temizlendiği önceki cünüplüğünden arınmak için yıkanması gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

"Temiz toprak, on sene su bulamasa damüslümanın abdestidir."

Sonra şöyle buyurmuştur:

"Su bulduğun zaman, suyu (abdest alman gerekiyorsa abdest azalarının, boy abdesti alman gerekiyorsa) bütün vücûdunun üzerine dökersin." (Tirmizî, Ebu Zerr'den rivâyet etmiştir. Ayrıca hadisi Bezzâr da rivâyet etmiş, İbn-i Kattân, Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ederek hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

Cünüp kimse suyu bulduğunda öncekinin (teyemmümün) yerine yıkanır. Geçmişte teyemmümle kılmış olduğu namazlara gelince, su bulamadığı veya su kullanmasına engel olan bir hastalık sebebiyle suyu kullanamadığı için bu namazları sahihtir.Hasta kimse, hastalığı sona erinceye ve şifâ buluncaya kadar ve su bulamayan kimse de suyu buluncaya kadar, -süre uzasa bile- namazını teyemmüm alarak kılar." ("Bin Baz'ın Fetvâları"; c: 10, s: 201)

أَنَّ رَجُلا أَتَى عُمَرَ فَقَالَ : إِنِّي أَجْنَبْتُ فَلَمْ أَجِدْ مَاءً . فَقَالَ : لا تُصَلّ . فَقَالَ عَمَّارٌ : أَمَا تَذْكُرُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ أَنَا وَأَنْتَ فِي سَرِيَّةٍ فَأَجْنَبْنَا فَلَمْ نَجِدْ مَاءً فَأَمَّا أَنْتَ فَلَمْ تُصَلّ وَأَمَّا أَنَا فَتَمَعَّكْتُ فِي التُّرَابِ وَصَلَّيْتُ ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّمَا كَانَ يَكْفِيكَ أَنْ تَضْرِبَ بِيَدَيْكَ الأَرْضَ ثُمَّ تَنْفُخَ ثُمَّ تَمْسَحَ بِهِمَا وَجْهَكَ وَكَفَّيْكَ) فَقَالَ عُمَرُ : اتَّقِ اللَّهَ يَا عَمَّارُ ! قَالَ : إِنْ شِئْتَ لَمْ أُحَدِّثْ بِهِ. فَقَالَ عُمَرُ : نُوَلِّيكَ مَا تَوَلَّيْتَ . وفي رواية : (قَالَ عَمَّارٌ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، إِنْ شِئْتَ لِمَا جَعَلَ اللَّهُ عَلَيَّ مِنْ حَقِّكَ لا أُحَدِّثُ بِهِ أَحَدًا. [1] ^